

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд на **Татяна Димчева Йорданова**

на тема:

“РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ДВИГАТЕЛНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ПРИ МЛАДИ 11-13 ГОДИШНИ ФИГУРИСТИ”

за присъждане на образователната и научна степен **“Доктор”**

в област на висшето образование **7. “Здравеопазване и спорт”**
професионално направление: **7.6. Спорт,**

докторска програма **„Теория и методология на спортната наука“**,

докторант на задочна форма на обучение към Катедра **„Технически и
ледени спортове“** на НСА **„Васил Левски“**

Научен ръководител: **Проф. Даниела Дашева, ДН**

Изготвил рецензията: **Доц. Иван Колев, ДН**

Данни за докторанта:

Ас. Татяна Димчева Йорданова е родена през 1964г. в София. През 1982 г. завършва Общобразователно средно училище със спортен профил, в Санкт Петербург (Русия) с отличен успех, и е наградена със златен медал. Завършва през 1987г. Държавен институт по физическа култура (ГЦОЛИФК), в Москва (Русия). От 1988г. до сега е преподавател в НСА „В. Левски“.

Председател е на Българска федерация по кънки. Била е национален състезател по фигурно пързаляне, шорттрек и кърлинг. Международен съдия по фигурно пързаляне. Председател на организационния комитет на Световни първенства по фигурно пързаляне за юноши и девойки в София 2014 г. и 2018 г.

Настоящата разработка е правилно структурирана, изложена в обем от 166 стандартни машинописни страници, като е проучен сериозен брой литературни и документални източници на кирилица и латиница – общо на брой 179. В труда са вложени 50 таблици и 43 фигури, които илюстрират успешно изследванията. Налични са 3 приложения.

Анализ на съдържанието и научни признаци по отделните глави на труда:

Първата част на труда, в обем от 66 стр. която е озаглавена „Постановка на проблема по данни от научно-методична литература е композирана логически и съдържа 6 под глави, като последователно се разглеждат основни тенденции в развитието на състезателните програми във фигурното пързаляне в исторически аспект, характеристика на скоковете като тип двигателна дейност във фигурното пързаляне, анализ на техниката на скоковете, специфични двигателни качества на фигуристите - възрастова характеристика, спортна тренировка в системата на подготовка на фигуристите.

Работната хипотеза, е представена оригинално в увода, а именно, че приложената специфична тренировъчна методика, със скоростно-силов характер при млади фигуристи, ще подобри качеството на изпълнение на скоковете елементи и вестибуларната устойчивост, които имат най-голяма тежест за крайния резултат на състезания.

В глава втора в обем от 15стр. „Цел, задачи методи и организация на изследването“ е построена правилно, за такъв вид научен труд и включва:

Ясно дефинирана цел на изследването и 6 основни задачи.

Определен обект, предмет, описана организация и контингент на изследването. Контингентът на изследване включва 51 фигуристски от категория индивидуално на възраст от 11 до 13 години. След редуциране по различни обективни причини са останали 38. Те са разделени на две групи – експериментална и контролна по 19 състезателки.

Методи на изследването включва: систематизиране, обработване и анализ на данните от научно-методична литература, педагогическо наблюдение, спортно-педагогическо измерване, антропометрични измервания, апаратурни методики, спортно-педагогически експеримент, математико-статистически методи на изследване.

Статистическата обработка и анализ на данните е достатъчна, като включва вариационен анализ, корелационен анализ, сравнителен анализ, факторен анализ.

В глава трета намираме същинското съдържание на научното изследване озаглавена „Резултати и анализ от проведеното изследване“.

Авторът анализира влиянието на техническите елементи върху класирането, чрез направен видео анализ на всички елементи в състезателните програми, (общо 901 елемента) и регистрирани в таблици, с отразени грешки при изпълнението им.

Представен е вариационен анализ на антропометрични показатели на фигуристките, който е с нормално разпределение и бележи увеличаване.

Показани са вариационните показатели при скоковете и показатели за равновесна устойчивост. Равновесната устойчивост на фигуристките много точно е реализирана при статична поза „Ромберг“ и тестиране при приземяване след отскок на височина.

Корелационният анализ е направен съдържателно и обяснява зависимостите на антропометрични и биомеханични показатели.

Проведеният факторен анализ е свързан с оценка на различни двигателни тестове, антропометрични характеристики и равновесни характеристики, като са изведени три основни фактора – антропометричен, биомеханичен и равновесен.

В четвърта глава „Изводи и препоръки“ На базата на направените анализи са изведени 10 извода, които напълно отразяват извършената изследователска работа. Направени са и 4 препоръки, които могат да подпомогнат оптимизирането на учебно-тренировъчния процес при фигуристи.

Автореферат в обем от 36 страници, отразяващ съдържанието на дисертационния труд и основните теоретико-методични и приложни приноси. Във връзка с дисертационния труд Татяна Йорданова има отпечатани 3 публикации, 1 самостоятелна и 2 в съавторство.

Заклучение:

Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията на ЗРАС в Република България и на Правилника на НСА “Васил Левски” за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности. В представеният дисертационен труд не се установява наличие на плагиатство.

Въз основа на посоченото по-горе, считам, че дисертационният труд притежава, както научна, така и практическа стойност по отношение на научните основи на спортната подготовка при младите фигуристи и давам своята **положителна оценка.**

В тази връзка, гласувам „За” и предлагам на Уважаемите членове на Научното жури да присъди на **Татяна Димчева Йорданова образователната и научна степен "Доктор"** в област на висшето образование **7. “Здравеопазване и спорт”**, професионално направление **7.6. Спорт**, докторска програма **„Теория и методология на спортната наука“**.

20.02.2019 г.

София

Рецензент:.....

Доц. Ив. Колев, ДН

CRITICAL REVIEW

of the dissertation thesis of Tatiana Dimcheva Yordanova
on topic:

**“DEVELOPMENT OF SPECIFIC MOTOR ABILITIES FOR YOUNG 11–13
YEARS AGED FIGURE SKATERS”**

for awarding the educational and scientific degree “Doctor”

in the field of higher education **7. “Health prevention and sport”**

in the professional field: **7.6. Sport**

Doctoral program **“Theory and Methodology of Sports Science”**,

PhD student in part-time training at the Department **“Technical and Ice
Sports” at NSA „Vassil Levski“**

Scientific Supervisor: Prof. **Daniela Dasheva, D. Sc.**

Reviewer: **Assoc. Prof. Ivan Kolev, D. Sc.**

PhD student details: Ass. Tatiana Dimcheva Yordanova was born in 1964 in Sofia. In 1982, she completed her studies at sports secondary school in St. Petersburg (Russia) with excellent success and was awarded a gold medal. She graduated in 1987 the State Institute of Physical Culture (GTZOLIFK) in Moscow (Russia). Since 1988 she has been a lecturer at NSA “V. Levski”.

She is a chairperson of Bulgarian Skating Federation. She was a national competitor in figure skating, short track and curling. She is ISU judge in figure skating. She has been chairperson of Organizing Committee of the ISU World Junior Figure Skating Championships in 2014 and 2018.

The present doctoral thesis is well structured, outlined work in a volume of 166 standard typed pages and comprises large number of literary and documentary sources in Cyrillic and Latin alphabet that have been studied (179 in total).

Fifty tables, forty-three figures and 3 applications that illustrate the research successfully have been presented in the paper.

Analysis of the content and scientific characteristics of the chapters of doctoral thesis:

The first part, in a volume of 66 pages, entitled "The problem is logically presented according to data collected from scientific methodological literature and contains six under chapters. There have been consistently examined the main tendencies in the development of competitive programs in figure skating in historical aspect, main characteristics of jumps as a type of motor activity in figure skating. An analysis of the jumping technique has been made, as well as some specific characteristics of figure skaters – age and sports training included in the figure skating preparation system.

The working hypothesis is originally presented in the introduction and describes the specific speed and power training methodology applied to young figure skaters that should improve the quality of performance of the jump elements and vestibular resistance that have the greatest impact on the final competitive results.

Chapter Two, in a volume of 15 pages, entitled "Aim, Tasks, Methods and Organization of the Study" is organized correctly and appropriately for such kind of scientific work and includes a clearly defined goal of the research and 6 tasks.

Definite object, subject, described organization and contingent of the study have been as well presented. The contingent includes a group of fifty-one figure skaters – junior ladies aged from 11 to 13 years. According to a variety of objective reasons, this group has been reduced to thirty-eight. They have been divided into two separate groups – experimental (19 competitors) and control (19 contestants).

Methods of research have been defined such as systematization, processing and analysis of data collected from scientific methodological literature, pedagogical observation, sports-pedagogical measurement, anthropometric measurements, apparatus methodologies, sport pedagogical experiment, mathematical and statistical methods of research.

The statistical processing and analysis of data is sufficient, including descriptive statistics, correlation analysis, comparative analysis, factor analysis. In Chapter Three, entitled “Analysis of the results of the research” it has been found the actual content of the scientific research.

The author analyzes the influence of the technical elements on the ranking by making a video analysis of all the elements in the competitive programs (901 items in total) and registering them in tables comprising errors in their performance.

The descriptive statistics of the anthropometric indicators of figure skaters has been presented that has showed a normal distribution and has marked an increase.

The jump ranges and equilibrium stability indicators have been shown. The equilibrium rigidity of the figure skaters has been very accurately achieved in a static posture “Romberg” and a landing position test after a rebound at altitude.

The correlation analysis has been made meaningfully and explains the dependencies of anthropometric and biomechanical indicators. Factor analysis is related to the assessment of various motor tests, anthropometric and equilibrium characteristics and three major factors – anthropometric, biomechanical and equilibrium have been outlined.

Chapter Four, entitled “Conclusions and Recommendations” and based on the analyzes made, ten conclusions have been drawn up which present the scientific research that has been carried out in doctoral thesis. Four recommendations have been made that could help optimization of the training process for figure skaters.

The author’s summary of her dissertation, in a volume of thirty-six pages, examines the content of the dissertation thesis and the main theoretic-methodological and applied contributions. In relation to the thesis, Tatiana Yordanova has edited 3 publications, one as a single author and two in co-authorship.

Conclusion:

The dissertation thesis satisfies the requirements of the Law for the development of academic staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations of NSA "Vassil Levski" related to acquiring academic degrees and academic positions. There is no plagiarism in the presented doctoral thesis.

Based on the above, I believe that the dissertation thesis possesses both scientific and practical value in terms of scientific basis of sports training and preparation for young figure skaters and I give my **positive assessment**. In this regard, I vote **“For”** the acceptance of the work and I propose to the honorable members of the Scientific Jury to award to Tatyana Dimcheva Yordanova the **educational and scientific degree “Doctor” in the field of higher education 7. “Health prevention and Sport”, in professional field 7.6. Sports, Doctoral Program “Theory and Methodology of Sports Science”**.

20.02.2019

Sofia

Reviewer:.....

Assoc. Prof. Ivan Kolev, D. Sc.